

KÚRIA

Bfv.I.1873/2017/7. szám

A Kúria Budapesten, a 2018. év május hó 2. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A lopás büntette és más bűncselekmények miatt folyamatban volt büntetőügyben az V. rendű terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálvá Ceglédi Járásbíróság 22.B.21/2015/131. számú ítéletét és a Budapest Környéki Törvényszék 5.Bf.708/2016/20. számú ítéletét **V. rendű** terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Ceglédi Járásbíróság a 2016. március 5-én meghozott 22.B.21/2015/131. számú ítéletével V. rendű terheltet bűnösnek mondta ki orgazdaság büntettségében [Btk. 379. § (1) bekezdés, (3) bekezdés d) pont] mint társtettes, 3 rendbeli lopás büntettségében [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bb) és bc) pont, (3) bekezdés b) pont ba) alpont] mint társtettes, lopás büntettségében [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bb) és bc) pontjai, (4) bekezdés b) pont] mint társtettes, lopás vétségében [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bb) és bf) pont] mint társtettes és lopás vétségében [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bb) és bc) pont] mint felbujtót, ezért - halmazati büntetésül - három év szabadságvesztésre és három év közügyektől eltiltásra ítélte, a szabadságvesztés végrehajtási fokozatát börtönben határozta meg, megállapította, hogy a büntetés kétharmad részének, de legkevesebb három hónapnak a kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra, elrendelte a Nagykovácsi Városi Bíróság 12.B.4/2008/32. számú, 2010. október 26. napján jogerős határozatával kiszabott két év börtönbüntetés és a Ceglédi Városi Bíróság 13.B.409/2007/48. számú, 2010. április 15. napján jogerős határozatával kiszabott tíz hónap börtönbüntetés végrehajtását, továbbá a terhelttel szemben négyszázezer-

ötszázhetven forint vagyonekhozást alkalmazott.

A másodfokon eljáró Budapest Környéki Törvényszék a 2017. május 31-én jogerőre emelkedett 5.Bf.708/2016/20. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét V. rendű terhelt tekintetében megváltoztatta, a feltételes szabadságra bocsátással kapcsolatos rendelkezésből mellőzte a „de legkevesebb három hónapnak” szövegrészt, és a vagyonekhozást háromszázkilencvenkétezer-kétszázharminchét forintra mérsékelte.

A jogerős ügydöntő határozat ellen az V. rendű terhelt védője a Be. 416. §-ra alapított - tartalma alapján a c) pont szerinti - felülvizsgálati indítványt nyújtott be.

Ebben kifejtette, hogy a bűncselekmények elkövetését beismerő, és a társait terhelő IV. rendű, valamint a bűncselekmények elkövetését tagadó V. rendű terhelt védelmét a nyomozás során ugyanaz a védő látta el. A terheltek között nyilvánvalóan fennálló érdekellentét miatt ez az eljárás törvénytörő volt, a Be. 44. § (4) bekezdés értelmében ugyanis több terhelt érdekében ugyanaz a védő akkor járhat el, ha a terheltek érdekei nem ellentétesek. E rendelkezés megsértésének következménye, hogy a bíróság az V. rendű terhelt esetében megvalósította a Be. 373. § (1) bekezdés II. d) pontjában meghatározott abszolút eljárási szabálysértést, az ilyen védőt ugyanis úgy kell tekinteni, mintha nem lett volna jelen a tárgyaláson. Ez az eljárási szabálysértés mindazon terheltek tekintetében megállapítható, akik érdekellentétben álltak a IV. rendű terhelttel, és a védelmüket ugyanaz a védő látta el.

Ezen eljárási szabálysértés következménye az is, hogy a IV. rendű terhelt vallomása a Be. 78. § (4) bekezdés alapján nem értékelhető bizonyítékként. Az elkövetők büntetőjogi felelősségének megállapítása az őket terhelő IV. rendű terhelt vallomásán alapul, más bizonyítékot a bíróság nem vett figyelembe.

Az első- és másodfokú bíróság az indokolási kötelezettségét oly mértékben sértette meg, amely miatt az ügydöntő határozat hatályon kívül helyezésének van helye. Az ítélet az elkövetési érték tekintetében iratellenes ténymegállapításokat tartalmaz, ami kihat a cselekmény minősítésére is. Az elsőfokú bíróság elmulasztotta az értékszakértői vélemény részletes értékelését, elutasította az V. rendű terhelt védőjének bizonyítási indítványát, az elkövetési értéket vitató észrevételeit, és azt nem indokolta meg. Az ítéleti tényállás az elkövetési érték tekintetében felderítetlen, ezáltal megalapozatlan, és az ítélet rendelkező része ellentétes annak indokolásával.

Sérelmezte továbbá, hogy a másodfokú bíróság figyelmen kívül hagyta a kizárt védő miatti abszolút eljárási szabálysértésre történő jogi

érvelését, és nem küldte meg a 2017. május 31. napján tartott nyilvános ülésről készült jegyzőkönyvet.

Ezért elsődlegesen azt indítványozta, hogy a bíróság a jogerős határozatot változtassa meg, és az V. rendű terheltet bizonyítottság hiányában mentse fel valamennyi bűncselekmény alól, míg másodlagos indítványa a jogerős határozat hatályon kívül helyezésére és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítására irányult.

A Legfőbb Ügyészség nyilatkozata szerint az indítványban írtakkal ellentétben a másodfokú bíróság az ítélete 5. oldalán részletesen kitért a IV. és V. rendű terhelt tekintetében felvetett érdekellentét, és a Be. 44. § (4) bekezdésében írtak vizsgálatára. Az iratok alapján helytállóan rögzítette, hogy a IV. és V. rendű terheltnek az eljárás során egyidejűleg soha nem volt azonos védője. **I.ügyvéd** a IV. rendű terhelt védőjeként 2013. január 4. napján, a terhelt előzetes letartóztatása tárgyában tartott ülésen vett részt, amelyen a IV. rendű terhelt tagadta a terhére a gyanúsításban rótt bűncselekmények elkövetését. Ezt követően az I.ügyvéd meghatalmazása megszűnt, és a nyomozó hatóság a IV. rendű terhelt részére 2013. január 16. napján más védőt rendelt ki. A meghatalmazás ideje alatt a IV. rendű terhelt nem tett beismerő vallomást, és nem terhelte az V. rendű terheltet sem.

Az V. rendű terhelt az eljárás későbbi szakaszában, 2013. május 14. napján adott meghatalmazást az I.ügyvéd részére. Az V. rendű terhelt védelmének ilyen módon történő ellátása ezért nem is sérthette a Be. 44. § (4) bekezdésében írtakat. A IV. rendű terheltnek az eljárás korábbi szakaszától más védője volt, abban a rövid időszakban pedig, amikor a védelmét az I.ügyvéd látta el, a bűncselekmény elkövetését tagadta. Az V. rendű és IV. rendű terhelt esetében az azonos védő miatti érdekellentét lehetősége így sem a nyomozás során, sem a bírósági eljárásban fel sem merülhetett.

A felülvizsgálati indítványban hivatkozott abszolút eljárási szabálysértés tehát nem valósult meg, az V. rendű terhelt védőjével szemben ugyanis nem állt fenn kizárási ok a bírósági eljárás során.

Mivel a felülvizsgálati eljárásban a megtámadott határozat eljárási szabálysértések kapcsán is csak azokra a terheltekre vonatkozóan bírálható felül, akik terhére vagy javára a felülvizsgálati indítványt előterjesztették, ezért az indítványnak a IV. rendű terhelt és más terheltek vonatkozásában ugyanezen eljárási szabálysértésre hivatkozása a felülvizsgálati eljárásban nem vehető figyelembe.

A Be. 423. § (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárásban a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az

irányadó, az semmilyen módon nem támadható. Az V. rendű terhelt védője az indokolási kötelezettség megsértésére hivatkozva - e rendelkezéssel ellentétben - lényegében az eljárt bíróságok bizonyítékértékelő tevékenységét és ezen keresztül a tényállást támadta. A felderítetlenségre, iratellenességre hivatkozás, a IV. rendű terhelt vallomása, az igazságügyi értékszakértői vélemény értékelésének sérelmezése, elkövetési érték kifogásolása a felülvizsgálati eljárásban irányadó tényállás meg nem engedett vitatása.

A felülvizsgálati indítvány a szakértői vélemény részletes értékelésének elmulasztását, és a bizonyítási indítványok elutasítását kéri számon a bíróságtól, ténylegesen azonban a szakvélemény megállapításának elfogadását, és a bizonyítékoknak a bűnösség megállapítását eredményező értékelését sérelmezi, amely nem azonos az indokolási kötelezettség megsértésével.

A nyilvános ülésről készült jegyzőkönyvvel kapcsolatos kifogásokra, valamint a bizonyítási indítvány elutasítása megindokolásának elmulasztására a felülvizsgálat nem terjed ki, ezek ugyanis valóságuk esetén is csupán relatív, felülvizsgálatot meg nem alapozó eljárási szabálysértések.

Ezért azt indítványozta, hogy a Kúria a megtámadott határozatokat a Be. 426. §-a alapján hatályában tartsa fenn (BF.1759/2017/1-I.).

.-.-.

A Kúria a megtámadott határozatokat - a Be. 424. § (1) bekezdése alapján tanácsulésen eljárva - a Be. 423. § (4) bekezdésének megfelelően a felülvizsgálati indítványban meghatározott okok alapján, a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott részében vizsgálta felül.

A Be. 416. § (1) bekezdés c) pontja szerinti felülvizsgálatra csak a Be. 373. § (1) bekezdés I. b) vagy c) pontjában, illetve a II-IV. pontjában felsorolt eljárási szabálysértések miatt kerülhet sor.

A felülvizsgálati indítványnak azon része, mely szerint a Be. 44. § (4) bekezdésében írt szabály megsértésével V. rendű terhelt esetében megállapítható a Be. 373. § (1) bekezdés II. d) pontjában írt abszolút hatályon kívül helyezési ok, nem megalapozott.

Ahogy azt a Legfőbb Ügyészség helytállóan kifejtette, a másodfokon eljárt törvényszék az ítélete 5. oldalán részletesen kitért a IV. és V. rendű terhelt tekintetében felvetett érdekellentét, és a Be. 44. § (4) bekezdésében írtak vizsgálatára. Az iratok alapján helytállóan rögzítette, hogy a IV. rendű és az V. rendű terheltnek az eljárás során egyidejűleg soha nem volt azonos védője.

A IV. rendű terhelt védelmét az I.ügyvéd meghatalmazás alapján a 2013. január 4. napján az előzetes letartóztatás tárgyában tartott

ülésen látta el. 2013. január 16. napján a IV. rendű terhelt védőjeként ismételten kirendelték a II.ügyvédet, akit egyébként az első gyanúsítottai meghallgatásáról is, mint az akkori védőjét értesítették, a meghallgatás 2013. január 2. napján volt. A 2013. január 16. napján kelt hivatalos feljegyzés tartalmazza, hogy védő kirendelése szükséges, mivel a IV. rendű terhelt védőjének a meghatalmazása megszűnt.

I.ügyvéd részére az V. rendű terhelt védelmére adott meghatalmazás 2013. május 14. napján, a VI. rendű terhelt védelmére adott ügyvédi meghatalmazás 2013. április 5. napján, a VII. rendű terhelt védelmére adott meghatalmazás 2013. január 16. napján és a VIII. rendű terhelt védelmére adott meghatalmazás 2013. május 15. napján kelt. A fentiekre figyelemmel megállapítható, hogy az I.ügyvéd egyidejűleg nem látta el a IV. rendű és a többi, azaz vele érdekellentétben álló terhelt védelmét.

Következésképpen a IV. rendű és az V. rendű terheltnek az eljárás során egyidejűleg soha nem volt azonos védője. **I.ügyvéd** a IV. rendű terhelt védőjeként 2013. január 4. napján, a terhelt előzetes letartóztatása tárgyában tartott ülésen vett részt, amelyen a terhelt tagadta a terhére a gyanúsításban rótt bűncselekmények elkövetését. A meghatalmazás ideje alatt a IV. rendű terhelt nem tett beismerő vallomást, és nem terhelte az V. rendű terheltet sem.

A terheltek közötti érdekellentét esetén védelmüket egyidejűleg ugyanaz a védő a Be. 44. § (4) bekezdés értelmében nem láthatja el. Nincs azonban akadálya annak, hogy az ellentétes érdekű terheltek esetén a nyomozati szakaszban eljáró védő - e minőségének megszűnése után - a tárgyalási szakaszban a másik terhelt védelmét lássa el. Érdekellentét miatt nem kizárt annak a védőnek a tárgyaláson való eljárása, aki a védencével érdekellentétben álló terhelt-társak védelmét csak a nyomozati szakaszban látta el. A Be. 44. § (4) bekezdés rendelkezésének helyes értelme szerint kizáró ok akkor létesül, ha akár a kirendelt, akár a meghatalmazott védő egyidejűleg látja el az egymással érdekellentétben lévő terheltek védelmét. Kötelező védelem esetén az ügy tárgyalási szakaszában eljáró védő kizárásának - feltétlen eljárási szabálysértés alapjául szolgáló - utólagos, másodfokú szakaszban történő megállapításához nem elégséges annak pusztá feltételezése, hogy a korábbi védői eljárásából fakadó titoktartási kötelezettsége folytán a terhelt érdekével ellentétes magatartást tanúsíthatott. A terhelt és védője érdekellentétének megállapítására az adhat okot, ha érdekellentétük az objektív körülmények alapján is megítélhető (BH 2014.332.).

A felülvizsgálati indítványban hivatkozott abszolút eljárási szabálysértés tehát nem valósult meg, az V. rendű terhelt védőjével szemben ugyanis nem állt fenn kizárási ok a bírósági eljárás során.

Mivel a felülvizsgálati eljárásban a megtámadott határozat eljárási szabálysértések kapcsán is csak azokra a terheltekre vonatkozóan bírálható felül, akik terhére vagy javára a felülvizsgálati indítványt előterjesztették, ezért az indítványnak a IV. rendű terhelt és más terheltek vonatkozásában ugyanezen eljárási szabálysértésre hivatkozása a felülvizsgálati eljárásban nem vehető figyelembe. A felülvizsgálat az erre alapul szolgáló bármely ok esetén is csak arra a terheltre folytatható le, akinek a javára vagy terhére a felülvizsgálati indítványt az arra jogosultak benyújtották (EBH 2013.B.2.).

A Be. 416. § (1) bekezdés - védő által felhívott - c) pontja szerint felülvizsgálati ok és egyben a Be. 373. § (1) bekezdés III. a) pontja alapján feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértés az indokolási kötelezettség megsértése.

A törvényhely szerint azonban az indokolási kötelezettség megsértése csak akkor eredményez felülvizsgálatot is megalapozó eljárási szabálysértést, ha a megtámadott határozat indokolása valamely tény- vagy jogkérdés kapcsán olyan mértékben hiányos, hogy abból nem állapítható meg, mire alapozta a bíróság a döntését.

A védő által hivatkozottakkal szemben azonban az elsőfokú bíróság eleget tett a bizonyítékok értékelése, mérlegelése, a tényállás és a terhelt bűnösségének megállapítása kapcsán indokolási kötelezettségének, ahogy kellő mértékben számot adtak a bíróságok a cselekmények jogi minősítése és a büntetés kiszabása kapcsán is döntésükről (elsőfokú ítélet 25-48. oldal).

Az, ha a védő nem ért egyet ezzel tartalmilag, nem jelenti az indokolási kötelezettség megsértését, hanem lényegében az irányadó tényállás támadása.

A Legfőbb Ügyészség nyilatkozatában helytállóan utalt arra, hogy a felülvizsgálati indítvány a szakértői vélemény részletes értékelésének elmulasztását, és a bizonyítási indítványok elutasítását kéri számon a bíróságtól, ténylegesen azonban a szakvélemény megállapításának elfogadását, és a bizonyítékoknak a bűnösség megállapítását eredményező értékelését sérelmezi, amely nem azonos az indokolási kötelezettség megsértésével.

Következésképpen a felülvizsgálati indítványnak az indokolási kötelezettség megsértésére - mint abszolút eljárási szabálysértésre - utaló része, továbbá azon hivatkozása, mely szerint az ítélet rendelkező része ellentétes az indokolásával, sem megalapozott.

A Be. 423. § (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, és a felülvizsgálati indítványban a jogerős határozatban megállapított tényállás nem támadható. Erre az indokolási kötelezettség

megsértésére történő hivatkozással sincs lehetőség, következésképpen az indítványnak a megállapított történeti tényállást vitató része a törvényben kizárt.

A nyilvános ülésről készült jegyzőkönyvvvel kapcsolatos kifogásokra, valamint a bizonyítási indítvány elutasítása megindokolásának elmulasztására a felülvizsgálat nem terjed ki, ezek ugyanis valóságuk esetén is csupán relatív, felülvizsgálatot meg nem alapozó eljárási szabálysértések.

A Kúria a Be. 423. § (5) bekezdése szerint eljárva a 416. § (1) bekezdés c) pontjában felsorolt esetleges más eljárási szabálysértésekre is tekintettel volt, azonban ilyen, a 373. § (1) bekezdés I. b) és c) pontjában, valamint II-IV. pontjának valamelyikében meghatározott - feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező - eljárási szabálysértést nem észlelt.

Ezért a Kúria a megtámadott határozatokat a Be. 426. §-a alapján az V. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartotta.

A végzés elleni fellebbezést a Be. 3. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot a Be. 416. § (4) bekezdés b) pontja kizárja. A felülvizsgálati indítvány ismételt benyújtásával kapcsolatos tájékoztatás a Be. 418. § (3) bekezdésén alapul azzal, hogy ez esetben a Kúria - a Be. 421. § (3) bekezdésére figyelemmel - az indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát is mellőzheti.

Budapest, 2018. május 2.

Dr. Csák Zsolt s.k. a tanács elnöke, Dr. Vaskuti András s.k. előadó bíró, Dr. Domonyai Alexa s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:
TóthLné
bírószági tisztviselő